

VLIEBERGH-SENCIE-LEERGANG, oorspronkelijk Nederlandsche Vakantieleergangen; cursussen aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) voor leraars uit het vrij middelbaar onderwijs (1907-heden).

Reeds in september 1905 keurde het Davidsfondscongres een voorstel van Frans van Cauwelaert goed om, met het oog op de vernederlandsing van wetenschap en universiteit, te Leuven Nederlandse vacatiecursussen te organiseren. In september 1906 verschenen de bisschoppelijke *Instructions*, die in het vrij middelbaar onderwijs vakonderwijs in het Nederlands mogelijk maakten, maar tegelijkertijd, in naam van de hogere belangen van cultuur en wetenschap, het Nederlands als voertaal zowel van het hoger als van het middelbaar onderwijs afwezen. Toen was het ogenblik gekomen om tot de realisatie van het vacantielessenproject over te gaan. Het bleek inderdaad haalbaar om van het episcopaat, dat als inrichtende macht van de Leuvense universiteit moest worden geconsulteerd, de toelating te verkrijgen voor een initiatief, dat de collegeleraars door wetenschappelijke leergangen in het Nederlands tot de naleving van de bisschoppelijke richtlijnen in staat wilde stellen. De onderliggende bedoeling om tegelijkertijd de bruikbaarheid van het Nederlands als wetenschappelijke en universitaire taal te bewijzen was bij de organisatoren ongetwijfeld aanwezig, maar werd, gezien de principiële bisschoppelijke stellingname, enkel in intieme kringen verwoord. In maart 1907 startte een organisatiecomité, samengesteld uit Emiel Vliebergh, Van Cauwelaert, Jozef de Cock, Lodewijk Scharpé en Juul Kleyntjens. Het stelde een voorlopig programma, gewijd aan de discipline wijsbegeerte en letteren, samen en legde het aan de Leuvense rector Adolphe Hebbelynck en aan kardinaal Désiré Mercier ter goedkeuring voor.

Inmiddels vond men de nodige docenten: Scharpé voor Nederlandse spraakkunst, De Cock voor Duits, Kleyntjens voor Engels, Albert Carnoy voor Grieks, Jules Persyn voor Nederlandse literatuur, Van Cauwelaert voor pedagogische psychologie en Vliebergh voor een aantal algemene voordrachten. De toestemming van kardinaal Mercier liet echter op zich wachten: hij wantrouwde de bedoelingen van het initiatief, zeker gezien de betrokkenheid van radicale flaminganten als Scharpé en De Cock, die toen meewerkten aan *De Vlaamsche Wacht* (1907), een Leuvens dagblad dat de houding van de bisschoppelijke overheid ten opzichte van het wetsvoorstel-Edward Coremans scherp op de korrel nam. Na bemiddeling door Van Cauwelaert en na een schriftelijke verklaring, waarin Van Cauwelaert en Vliebergh zich borg stelden voor de zuiver wetenschappelijke en taalkundige bedoelingen van het initiatief en alle twijfels over bijbedoelingen ontzenuwden, gaf de bisschoppenconferentie van 24 juli 1907 onder welbepaalde voorwaarden haar toestemming. Eind augustus 1907 gingen de leergangen van start. Er waren 145 deelnemers. Na de Eerste Wereldoorlog werd de activiteit met stijgend succes hervat. Het lessenpakket werd steeds groter en ruimer en het lager en technisch onderwijs werden bij het initiatief betrokken. Vliebergh bleef voorzitter van de leergangen tot zijn dood in 1925, waarna het initiatief zijn naam kreeg. De naam van zijn opvolger, Pieter-Jozef Sencie, werd eraan toegevoegd na diens overlijden in 1941. Door de geleidelijke groei van een volledig Nederlandstalige afdeling in Leuven, voltooid in 1935, verloren de leergangen hun oorspronkelijke flamingantische doelstelling en schoof de aandacht volledig naar de navorming van leraars. Na een schorsing tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de activiteit hernomen. De Vliebergh-Sencie-Leergangen werden steeds uitgebreider en steeds professioneler georganiseerd. Heden is het Vliebergh-Senciecentrum geïntegreerd in het Academisch Vormingsinstituut voor Leraren (AVL). Naast de navorming van academisch geschoolde leraars, organiseert het AVL binnen de KUL de academische lerarenopleiding (aggregatie).

LITERATUUR: *Programma van de Nederlandse Vakantielessen te Leuven* (1907-heden); – Verslagen en mededelingen in *Hooger Leven* (1907-1914); – *Gedenkboek van de Nederlandse Vakantieleergangen gehouden te Leuven van 26 tot 31 augustus 1907, 1908*; – *De Vliebergh-Leergang in 1932 bij zijn 25-jarig bestaan*, z.j. (1932); – J. Aerts, 'De Vliebergh-Leergang', in *In memoriam monseigneur Sencie*, 1942; – R. Boudens, *Kardinaal Mercier en de Vlaamse Beweging*, 1975.

MON DE GOEYSE* EN BART DE WEVER